

Naczelne Dowództwo oddział III, teka Nr.0152

NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.

/SZTAB GENERALNY/

Oddział III

Nr.2801-III

Warszawa, dnia 17 kwietnia 1920 r.

/-/ K/essler/ /z.z.L.op.1110/III/¹

DYSPOZYCJA OPERACYJNA DO

Do

OFENSYWY NA UKRAINIE

Dowództwa 6.armji.

I.

— Sytuacja nieprzyjacielska podana jest w załączniku Nr.16195-II.

— Z zestawienia tej sytuacji wynika, że należy się spodziewać w pierwszej fazie operacji oporu nieprzyjacielskiego na dwóch liniach:

— a/ na linii obecnego frontu ,

— b/ na linii Żmerynka-Koziatyn-Berdyczów-Żytomierz-Korosteń-

Owrucz.

II.

— Idea przewodnią operacji w pierwszym okresie jest rozdzielenie sił nieprzyjacielskich na dwie grupy przez szybkie zajęcie Żytomierza i Koziatyna, odcięcie odwrotu wojskom bolszewickim, stojącym na północ od szosy Zwiahel-Żytomierz oraz zepchnięcie sił, stojących na południe od kolei Szepietówka-Koziatyn w kierunku południowym.

III.

— W tym celu 2.armja i grupa gen.Rydza-Smigłego mają zdecydowanym atakiem przełamać front bolszewicki wewnątrz swych stref operacyjnych.

— 2.armja w pierwszym dniu operacji ma 15.dywizją piechoty i dywizją ukraińską osiągnąć linię Teterewa z przedmościem w Czudnowie i wysuniętym oddziałem na wysokości Michailenek. Front na południe od 15.dyw.piech./ 13.dyw.piech. i 6.armja/ pozostaje w pierwszym dniu na miejscu i prowadzi silne wywiady przedpola.

15.dyw.piech. winna dla wykonania swego zadania tylko część sił użyć do przełamania pierwszego frontu, resztą maszerować zwartą kolum-

na. Jeden pułk piechoty zawagonować w Szepietówce i przewieźć za maszerującą piechotą dla wywagowania pod Czudnowem i wyrzucenia tegoż dnia wprzód. Składy kolejowe będą podstawione. Ten pułk musi być lekko wyposażony ze względu na wywagowanie w polu.

Grupa gen. Rydza-Smigłego po przełamaniu nieprzyjaciela pod Zwiahlem ma najszybszym marszem wzdłuż szosy, posilając się stojącymi do jej dyspozycji siłami motorowymi i dwoma pułkami 3. brygady jazdy, dotrzeć o ile możliwości już pierwszego dnia, najpóźniej zaś drugiego dnia rano, do Żytomierza, zawładnąć nim oraz zająć jaknajszytniej potem mosty na Teterewie w Żytomierzu i Korostyszowie. Przy tym ruchu będzie współdziałało lotnictwo według osobnej instrukcji.

Jedna brygada 7. dyw. z 12. p. uł. ma utrzymać związek pomiędzy grupą gen. Rydza-Smigłego a 4. dyw. piech., posuwając się z rejonu Serb w kierunku na Toporyszcze /2 dni/ i stąd na Radomyśl /3 dni/.

2. brygada tejże dywizji po zejściu z odcinka frontu będzie posuwała się w rezerwie po szosie. Brygadę tę należy dalej zażyrogować na Korostyszów, aby w ten sposób uzyskać połączenie całej 7. dyw. piech. i obsadzić nią linię Teterewa w kierunku na Kijów.

Nacz. Dow. liczy, że w ciągu piątego dnia operacji linia Teterewu będzie trwale piechotą obsadzona.

Drugim zadaniem grupy gen. Rydza-Smigłego jest przez ostry wypad piechoty w rejonie Młyny Ostrożeckie otworzyć pierwszego dnia o świcie drogę dla dywizji jazdy. Zadaniem tej dywizji jest w przeciągu dwóch dni dojść marszem pomiędzy szosą Zwiahel-Żytomierz a koleją Miropol-Berdyczów z późniejszym skretem ku południowi i zająć od strony północnej Koziatyn oraz utrzymać go aż do nadejścia piechoty / 15. dyw. piech. /.

Drugiego dnia operacji 2. i 6. armja, rozbijając nieprzyjaciela przed ich frontem, mają osiągnąć linię Żytomierz-Berdyczów-Rajgorodek-Ułanów-Chmielnik-Lityń-Bar-Jełtuszkowo-Wierzbowiec, a trzeciego dnia linię Koziatyn-Winnica-Żmerynka-Mohylów. W tym dniu

15.dyw.piech., idąc wyteżonymi marszami, ma nawiązać bezpośrednią łączność z dywizją jazdy w Koziatynie. —

— Dywizja ukraińska, posuwając się w pasie pomiędzy szosą Zławiahel-Zytomierz a koleją Miropol-Berdyczów, ma utrzymać związek pomiędzy 2.armją a grupą gen.Rydz-Smigłego. Dla wzmocnienia dywizji ukraińskiej przydzielili jej gen.Rydz-Smigły jeden baon 1.dyw. leg. —

— Przy przesunięciach wprzód 6., 2.armji i grupy gen.Rydz-Smigłego należy stale liczyć się ze zorganizowaną drugą linią oporu nieprzyjacielskiego Zytomierz-Berdyczów-Koziatyn-Winnica-Żmerynka-Mohylów. To też do przełamania pierwszej linii użyć jaknajmniej sił, resztę zaś wojsk prowadzić w zwartych kolumnach. —

— Zadaniem 4.dyw.piech. i grupy pułk.Rybaka jest opanowanie przez koncentryczne działanie Owrucza i Korostenia. —

— W tym celu 4.dyw.piech. posuwa się od pierwszego dnia operacji koncentrycznie wzdłuż osi Olewsk-Korosteń i Jemilczyn-Baskaki-Korosteń tak, ażeby zająć Korosteń w drugim dniu operacji. —

— Grupa pułk.Rybaka ma, postępując marszem koncentrycznym na Owrucz i Ignatopol, osiągnąć w pierwszym dniu linię Owrucz-Noryńsk a w ^{drugim} ~~drugim~~ dniu linię rzeki Uszy. —

— Równocześnie celem odcięcia odwrotu nieprzyjacielowi, cofającemu się z rejonu Korostenia-Owrucza na Kijów, kawalerja grupy pułk.Rybaka ma, wychodząc z rejonu Demidowicz forsownym, o ile możliwości, niespostrzeżonym raidem owładnąć w drugim dniu operacji mostami kolejowymi na linii Korosteń-Kijów przez Irszę i Teterew i utrzymać je nieuszkodzone w swoim ręku do nadejścia piechoty / z grupy pułk.Rybaka/. —

— Grupa ta, jak również oddział grupy gen.Rydz-Smigłego, stojący w Korostyszewie, mają szukać wzajemnej łączności w Radomyślu. —

— 4.dyw.piech. po zajęciu Korostenia pozostaje w jego rejo-

nie jako rezerwa Nacz.Dtwa, zaś grupa pułk.Rybaka dalszymi marszami w kierunku na Malin dąży do nawiązania najszybszej łączności ze swoją kawalerją i dochodzi do Teterewa.

Celem osłony lewego skrzydła winna grupa pułk.Rybaka wysunąć ubezpieczenie na Chabnoje.

Nacz.Dow.liczy, że linja Teterewu będzie osiągnięta przez piechotę grupy w ciągu piątego dnia operacji.

Zadaniem 4.armji / 9.dyw.piech./ będzie od pierwszego dnia operacji związać silnymi wypadami piechoty i flotyli pińskiej w stronę Czernobyła tamtejszą załogę bolszewicką w celu degażowania kawalerji grupy pułk.Rybaka.

IV.

Jako datę rozpoczęcia operacji wyznaczam dzień 25.kwietnia 1920 roku.

V.

Załączony szkic podaje główne osie uderzeń /czerwone/, granice stref operacyjnych /niebieskie/, dzienne postępy /objectif/ marszów /zielone/ poszczególnych grup operujących

Postępy marszów podane są dla czołowych oddziałów.

Zółte strzałki oznaczają osie marszu i dzienne postępy wysuniętych oddziałów.

Cyfra X oznacza pierwszy dzień operacji; X 1 drugi dzień operacji i t.p.

Szczegółowe rozgraniczenie stref operacyjnych grup zarządza się jak następuje /mapa 1:200.000/:

Granica między 6.a 2.armją : Nowa Sieniawka /przy 2.armji/ rzeka Bug do Ławrówki-Sosonka-rzeka Desna do Turbowa/przy 2.armji/ -rzeka Olszanka.

Granica pomiędzy 2. a 3.armją /grupą gen.Rydzę-Smigłego/: Dąbrówka-Majdan-Sredniawski-Trypiecz-Bykówka-Tartak Czudnowski-Dienie

szewska Huta - Wolica-Wołosów-Koreczmiszcze /wszystkie po stronie 2.armji/.

Granica między grupą gen.Rydza-Smigłego a 4.dyw.piech.: Spaskije Zapруды-Jemilczyn-Mokłaki-Baskaki-Iwanówka-Szersznje /wszystkie miejscowości po stronie 4.dyw.piech./Stąd pomiędzy grupą gen.Rydza-Smigłego i Grupą pułk.Rybaka: Szersznje-Fortunatówka-Korolówka-Kodra /wszystkie miejscowości po stronie grupy pułk.Rybaka

Granica między 4.dyw.piech. a grupą pułk.Rybaka: Choczyń-potok Płotnica-Rudnia-Pierebrody-Małachówka-Nowa Rudnia-Woronowo-Stremigorod-Melenie /wszystkie miejscowości po stronie grupy pułk.Rybaka/.

VI.

Wynikająca z powyżej podanego planu nadzwyczajna szybkość operacji oraz specjalne zadania,dane grupom wysuniętym,stwarzają nadzwyczajne trudności dla służby łączności tembardziej,że połączenia drutowe są nieomal niewykonalne w czasie,potrzebnym do nawiązania łączności.

Z drugiej strony spodziewany opór nieprzyjaciela na jego drugiej linii obronnej oraz zależność drugiego okresu operacji od zachowania się nieprzyjaciela wymaga nadzwyczaj skrupulatnej,częstej i szybkiej łączności,któraby utrzymywała dowództwa w stałej znajomości sytuacji własnej i nieprzyjacielskiej celem powzięcia w porę decyzji i przekazania zarządzeń.

W razie łatwości w posunięciu się naprzd niedość wczesne meldunki mogłyby zniweczyć korzyści ciężkiej pracy wojsk.Z drugiej zaś strony w razie silniejszego oporu nieprzyjaciela mógłby brak meldunków w ciężki dla ogólnej sytuacji sposób zamącić jednolitość operacji. To też Nacz.Dtwo wprowadza w grę wszystkie w jego dyspozycji będące środki łączności. Obowiązkiem dowódców będzie wyzyskanie ich zależnie od warunków,przyczem należy się trzymać zasady przesyłania każdego ważniejszego meldunku względnie rozkazu kilkoma sposo

bami. W dyspozycjach szczegółowych do grup dęba wymienione wszystkie te momenta, w których Nacz. Dtwo żąda bezwarunkowo natychmiastowego meldunku.

Następujące środki łączności poza połączeniami drutowymi będą oddane do użycia:

a/ stacje radjo-telegraficzne, rozdzielone według osobnego rozkazu. W załączeniu przesyła się dla dowództw, zaopatrzonych w radjostacje, szyfry, które mają być przechowywane przez szefów III Oddziałów dowództw pod ich osobistą odpowiedzialnością. Mają być one używane tylko do korespondencji radjo-telegraficznej, przy czym szyfrowanie i deszyfrowanie może być tylko robione przez ~~przez~~³ oficerów oddziału III.

Tym szyfrem będą również przesyłane wiadomości, podawane drogą powietrzną /przez lotników/.

b/ gołębniki /w Płoskirowie dla 6. armji, w Zwiąhu dla 3. armji/.

c/ lotnictwo, którego zadaniem będzie obok działań wywiadowczych i bojowych obserwacja postępowania naszych wojsk i nawiązywanie łączności z wysuniętymi grupami na podstawie osobnych instrukcji.

d/ automobile, motocykle, rowery, gońcy konni, sztafety rozstaw^{ne} mają być używane z reguły w celach łączności niezależnie od innych środków.

Przy zakładaniu sieci połączeń drutowych należy w największym stopniu ze względu na brak materiału polowego wyzyskiwać istniejącą sieć przewodów stałych wzdłuż głównych linii komunikacyjnych.

VII.

Meldunki sytuacyjne mają być przesyłane, począwszy od 23 bm. o godz. 8-ej i 20-ej. Główny meldunek o godz. 20-ej. Ponadto niezależ-

nie od powyższych wszystkie ważniejsze zdarzenia oraz momenty, które są wymienione w szczegółowych instrukcjach Nacz.D-twa do poszczególnych dowództw, mają być meldowane o każdej porze.

Do dnia 24.b.m. włącznie, mają być meldunki sytuacyjne przesyłane do Równego; od dnia 25 b.m. włącznie od 2.armji i grup 3.armji do Zwiaha, od 4.armji do Równego. Ze względu na przeciążenie linii drutowych mają być meldunki redagowane stylem telegraficznym.

VIII.

Oprócz powyższej ogólnej dyspozycji operacyjnej otrzymają poszczególne dowództwa szczegółowe instrukcje, dotyczące działania ich grup. Wydane przez bezpośrednio Nacz.D-twu podległe dowództwa rozkazy operacyjne w myśl powyższej dyspozycji mają być przesłane do Naczelnego Dowództwa do dnia 23 b.m. wieczorem do jego wiadomości /od południa dnia 22.b.m. do Równego/.

Otrzymują : dow.6.armji

dow.2.armji

dow.4.armji

dow.grupy gen.Rydz-Smigłego

dow.grupy pułk.Rybaka

dow.4.dyw.

dow.dyw.jazdy

do wiadomości: I.Zastępcą Szefa Sztabu

II Zastępcą Szefa Sztabu

Oddziały Nacz.Dow.I., II., IV.

Szefostwo łączności

Szefostwo lotnictwa sztabu ścisłego

/kpt.Perini/

Adjutantura Generalna /mjr.Wieniawa/

Za zgodność :

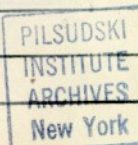
Szef Oddziału III.N.D.

/-/ STACHIEWICZ

ppułk.Szt.Gen.

/-/ P I Ł S U D S K I

Pierwszy Marszałek Polski
i Wódz Naczelny

Stwierdzam zgodność odpisu z odpisem rozkazu.

1/ Dopisano ołówkiem, 2/ poprawiono z/g z oryginałem, 3/ poprawiono zgodnie z oryginałem.

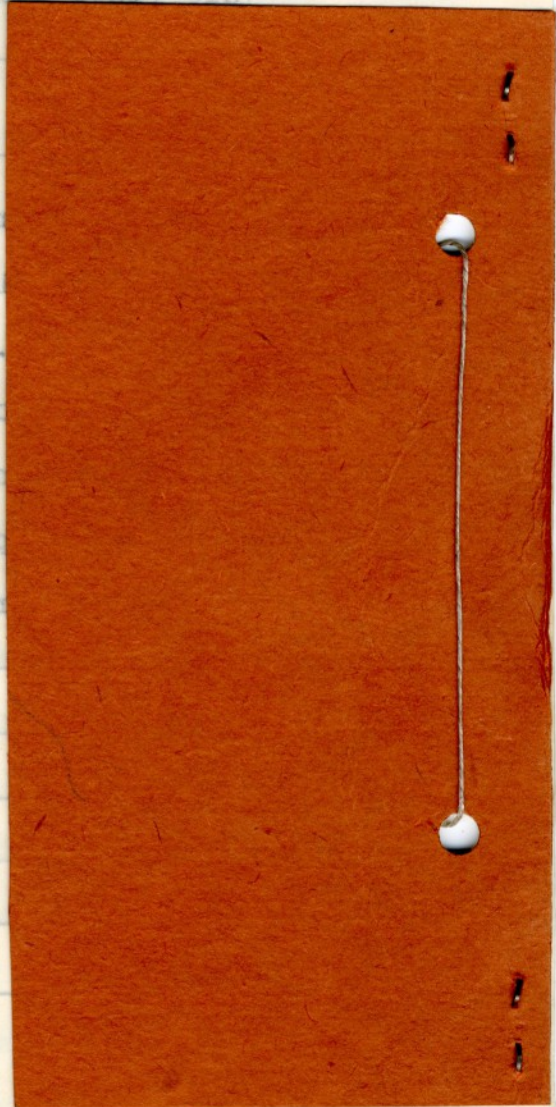
Warszawa, dnia 11.12.1938 r.

A. O. Kierownika Archiwum
Wojskowego

[Handwritten signature]

B. Wajda
major

1 Wódz Naczelny
Pierwszy Marszałek Polski

44
płk. Sat. Gen.
Stachiewicz
Szef Oddziału III. N. D.
Za zgodność: